

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGETES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 „

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

A házaló kereskedés.

Kereskedőink sokszor emeltek indokolt panaszt a házalókereskedés, és az ennek cégére alatt rendszeresen üzött visszaélések miatt. Sérültek az képezte, hogy a házalók selejtes árukkal tévedésbe ejtik és megkárosítják a vevőket s ezzel rontják a kereskedők hitelét is. De veszedelmes konkurrenciái a letelepült kereskedőknek azért is, mert ezek érzékeny megterhelhetőségükkel hozzájárulnak a közterhek viseléséhez, míg a házalók mivel sem mozditják elő a közcélakat.

Nem szólnunk a kérdéshez kereskedelem-politikai szempontból. De helyi érdekből kétségtelenül igazat kell adnunk a közterheket viselő, letelepült kereskedőink felszólalásának. Mert tagadhatlan, hogy ha az árut valakinek helyébe viszik, még rá is tukmálják, akkor könnyebben rászánja magát a vételre s ezzel fedezvén szükségletét — úgy, ahogy — elvonatik mint fogyasztó a helybeli kereskedőtől. Az is igaz, hogy az élelmes házalók tulajdon portékájukon — odább álltak anélkül, hogy a község közterheiből bármivel is járultak volna. Tagadhatlan az is, hogy a fogyasztók gyakran selejtes árukat magasabb áron vettek meg a házalóktól, mint a helybeli kereskedésekben megvásárolhatták volna. És a házalók üzelmait hatóságilag ellenőrizni is alig lehet s az is megtörtént, hogy 2—3 napra kapott házalási engedéllyel hetekig üzérkedtek a vidéken sőt Petrozsényben is.

Gondjuk volt rá, hogy a hatóságnak ne jusson tudomására az ő visszaélések.

A verseny miatt sem volt itt szükség a házaló kereskedésre, mert letelepült adófizető kereskedők között oly élénk a verseny, hogy annak fokozása már a tisztességes verseny rovására esnék. Attól tehát nem kell tartani, hogy a kereskedők kizsákmányolják a versenyhiánya folytán a rájuk utalt fogyasztókat.

Erről meggyőződött Hunyadvármegye törvényhatósága is és szabályrendeletet alkotott, mely Petrozsény község területén tiltja a házalókereskedést.

Ez az üdvös rendelkezés legkevésbé sem veszélyezteteti a fogyasztó közönség érdekét, de védelmet nyújt a tisztességtelen versenynyel szemben.

A folyó hó 9-én életbe lépett szabályrendeletet egész terjedelmében közöljük:

1. §. A házaló kereskedés Petrozsény község területén tiltva van, a vármegye többi községében pedig a házaló könyvecskének a helyhatóság által történt látamozásától számított 48 óráig van csak megengedve.

2. §. A házaló kereskedők a házalás gyakorlása alól ki nem vett községekben az utolsó megjelenéstől számított három hónapon belül a házalást nem gyakorolhatják.

3. §. Ezen szabályrendelet által az 1852. évi szeptember hó 4-én kibocsátott házalási szabályok

17. §-ában és az ezt kiegészítő összes későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak a megfelelő árukkal való házalás tekintetében biztosított jogai nem érintettek.

4. §. Nem érintetnek továbbá ezen korlátozó és tilalmi intézkedések által azon iparüzők, kik a fennálló gyakorlat szerint a házaló iparüzés folytatásában eddig korlátozva nem voltak, mint pl.: a közsőrösök, üvegesek stb.

5. §. Az ezen szabályrendelet ellen vétők kihágást követnek el és az idézett házalási szabályok 19. §-a értelmében büntetendők.

6. §. Ezen szabályrendelet által a házaló kereskedők az országos vásárok látogatásában nem korlátoztatnak, de magától értetődik, hogy azok, kivéve a 3. és 4. §-okban említettek, áruikat ilyen alkalommal is csak a vásártéren hozhatják forgalomba.

Szinészet.

Mióta az ország szini-kerületekre osztva, minden szintársulatnak ki van jelölve, hogy hol játszhatik; — első alkalommal vonultak be hozzánk Tália papjai és papnői. Helyesléssel fogadta az ország műpártoló közönsége az új rendszert, mely egyrészt biztosítja a közönséget arról, hogy jól szervezett társulat előadásait élvezheti s holmi összeverődött apró társulatocskák nem rontják a színészet renoméját és nem élnek vissza a meg tévesztett közönség hiszékenységével; másrészt biztosítja a jól szervezett szintársulatok existenciáját, amennyiben élelmeskedő kétes existenciáknak nem harácsolják el előle a jobb állomásokat, hová ha később

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Az asszony szomorú.

Geréb Lidi, az élemedett korú Geréb János asszonya, szomorán húzódik meg a szép tágas szobában, mely csak úgy duzzad a gazdagságtól.

Az alvás nem esik jól neki, azokon a dagadó fehér párnákon, amelyek olyan bőségekben vannak, hogy majdnem a mennyezetet verik. Pedig ilyenkor, télen, mikor az élelem be van takarítva, a természetben nincs semmi kívánni való, az eladásban sem csalódott, jól esik a tanyai embernek a pihenés. A Geréb Lidi meg egész nap sóhajtoz.

— Mi a bánatod, asszony? — kérdi az ura.

Nagy sokára felel csak:

— Ki ki tudja a magáét.

— De nem úgy van, én is tudjam, — szolt az ura és felkelt a székről — azért esküdtünk össze, hogy mindent tudjak, amit te tudsz.

Az asszony fáradtan felel:

— Olyan egyedül-valónak érzem magamat ilyenkor télen. Nyáron, mikor munkában töri az ember magát: dolgozik, takarít, úgy, hogy a verejték csak úgy csepeg róla, sokkal jobb a sorsom, — de ez a csöndes nyugodtság olyan, mint a sir.

— Hogy beszélsz? A hites urad mellett, én mellettem vagy egyedül-való? Nyáron, mikor csoportosan

élsz, mindenkivel együtt, akkor jobb? Vigyázz a beszédre! Mikor nálam vagy, akkor vagy bánatos?

A férfi görnyedt alakja kiegyenesül, már nem beszél, kiáltoz:

— Meg ne romoljon a véred, te asszony, mert az én nemzetségemben még csak tiszta fehérnépek voltak, falu szája nyelvére nem vette a Geréb-familiát . . .

Csak egy testvérem volt, a Juló, mikor kérdeztél felőle, azt mondtam, hogy meghalt, de nem mondtam, hogy sokkal előbb halt meg mint kivitték a temetőbe; elvitte a város, az a parázna, gaz város, piros volt az arca, mikor elment, a vértől, az egészségtől; piros volt az arca, mikor hazahozták, a festéktől, de a teste elszott.

Ne hallgass más szóra, mint az enyimre, maradjon meg a véred esendően, az a tiszta, nemes vér, amely a gyermekeket gondozza, hogy erősek legyenek, pihentesd a karodat, hogy tudjon dolgozni, munkálni a földek, amely kenyeret ad. Talán vonzódik a szíved valahova? Bűn ám az és nagy lesz a büntetésed. Vigyázz a nevére!

Az asszony felel:

— Megbűcsülöm tisztán . . .

Csend van a szobában, az asszony agyonfásultan hallgat, csak a szívében éled fel még egyszer a verőfényes nyár édes emléke, a fehérkezü urfi, aki megrontója szokott lenni a falusi asszonyok lelkének, akinek hangja lágyan sutog csodásan bűvös, gyönyörű dolgok-

ról. Palotákról, fényről, ülelésről, csókról, melyben illat van és mámor.

Megjelent előtte az urfi képe, akinek karja olyan édesen tudott ülelni, ajka oly finom beszédekkel mondott. Aztán egyszerre fájdalmas szűrást érzett a szíve táján. Látja az életét, mely olyan, mint a rabság. Az apja kezéről az uraéra került, aki nem engedi a szívet dobogni. Látja maga előtt a szigorú falut, amely kegyetlen szemmel őrködik, minden léptét megvigyázza, minden szavát kihallgatja. Látja az ura barázdás, kemény arcát, amely olyan szigorú és nem tűri el, hogy az ilyen fiatal asszony-szív ábrándozhasson.

Érti a bilincset, amely rá nehezuil, nyomja és súlya alatt mindig kisebb lesz, alázatosabb, féltkebb.

Álom lehet csak, amiről az urfi beszélt, álomország, hol az asszonyok selyembe járnak és csókolhatják a szeretőjük arcát, borulhatnak a karjába és úgy élhetnek soká boldogságban.

S Geréb János haragos szeme megpihent az asszonyon, aki összehúzódva majdnem elveszett a széles zöld kandalló mögött.

Érdes, büszke szívét végtelen szájalom fogta el. Odahajolt hozzá, megismogadta dús szőke haját, mely igazán volt kontyba kötve, aztán halkon szolt:

— Ne búsulj, szegény virágom, majd csak megfőtozzuk ezt a rongy életet.

Az asszony lelke felengedett, eltörték szeméből a könnyek és vergődő zokogással ejtette fejét az ura ölébe:

— Nehéz lesz, meglátja kelmed, nagyon nehéz.

H. B.

elismerő nyilatkozat fényesen bizonyítja a „György életbalzsam” nagy gyógyszerét, mely számtalan esetben kiváló gyógyereje által biztos gyógyulást szerzett különféle betegnek. Számtalan beteg kapta vissza egészségét a „György életbalzsam” által, melynek gyógyhatása csodálatos, kiváltképen: gyomorháj, bélháj, étvágytalanság, influenza, kolika, láz, csúsz, közhvény, fej- és fogfájásban szenvedőknél. 84.711 elismerőlevél bizonyítja ezt. — 12 kis vagy 6 nagy dupla üveget 4 kor, 50 fill. bérmentve. Minden ily rendeléshez 1 üveg ingyen lesz mellékelve pontos használati utasítással. Szétküldi az egyedüli készítő: Városi gyógyszerár Temesvár, Sz.-György-tér 593.

Ezen háziszert ne hiányozzon egy családnál sem.

84.711

György lovag védjegy

György lovag védjegy

bejutnak, alig képesek a színészet hitelén ejtett csorbát kiköszörölni.

A színészetre nézve még az az erkölcsi előnye is meg van az új rendszernek, hogy a színigazgatók nincsenek arra utalva, hogy az egyes városok és községek helyhatóságainál előadást engedélyért könyöröljanak, mint-hogy biztosan tudják, hogy kerületükben más szintársulat nem működhetik, tehát biztosra mennek bárhová s bármikor.

Igaz, hogy ritkábban mehet be a társulat egy-egy városba, vagy községbe, de akkor legalább jó társulat előadásaiban gyönyörködhetik a közönség, mert a színigazgatóknak módjában és érdekében áll jó társulatot szervezni.

Az is igaz, hogy kevesebb a szintársulatok száma, de emelkedett a színészet értéke és színvonala.

Az erdélyi B. kerület, melybe Petrozsény is tartozik olyan nagy, hogy a Miklósy Gábor igazgatása alatt működő szintársulat, csak most jöhetett ide, még pedig nem a legszerencsésebb időben, amennyiben a bálak, hangversenyek egyrészt kimerítik a közönséget, másrészt az egyetlen helyiséget, a Wágner-szalloda nagytermét több estére már lefoglalták s így farsang végeig vagy ötször le kell bontani s újra felállítani a színpadot; ami tetemes költséget okoz az igazgatóknak.

Azt hisszük, hogyha a Kaszinó már fedél alatt álló díszes és tágas termé elkészül, ez a mizeria is megszűnik.

Belenyugodva a helyiség kérdése tekintetében fenforgó állapotba, az előleges színházi jelentés alapján konstatálhatjuk, hogy Miklósy szintársulata kitűnően van szervezve, amennyiben a műszaki személyzetén kívül 18 nő- és 14 férfi működő tagja van, kik között több elismert színművész és kiváló színművész nő van, kiktől jó dráma-, vígjáték-, népszínmű- s operette előadásokat várhatunk.

Petrozsény és vidéke intelligens közönsége ugyerkölesileg, mint anyagilag honorálni szokta a színművészet értékét s így csak a társulattól függ, hogy a kölcsönös meglegedést biztosítsa.

Hiszszük, hogy a társulat igekezetén nem fog mulni az ohajtott siker.

A társulat névsora; műszaki személyzet:

Miklósy Gábor igazgató, rendező, Miklósy Gyula titkár, ifj. Gáspár Jenő ügyelő, Lehel Károly, karnagy, Homokay Béla sugó, Khun Dezső díszmester, Földes Lajos szertárnok, Benedek Andor ruhatárnok. Nők: G. Miklos Ilona, drámai hősnőszende (áll. vend.) a kolozsvári nemz. színház volt drámai hősnője. Uti Gizella, szende, M. Erdélyi Cornélia, operett-és népszínmű-énekesnő, Adamek Irma, coloratour énekesnő, társ. színésznő, a Debreceni színház volt elsőrangú énekesnője. Aranyossy Bella, operett- és népszínmű-énekesnő. Máthé Irén, énekesnő. Papp Erzsé, énekesnő (Ferencziné közönségünk kedvence volt.) Fehérvári Etelka, naiva és énekesnő. Erdélyi Margit, operette és népsz. komika. Miklósy Irén, társalgási színésznő. S. Bozók Boriska, anya és társ. színésznő. Székely Irén, Mészáros Lujza, Gáspár Etel, Th. Györfly Mariska, E. Lányi Szidi, Bérassy Gizella, Nagy Irma, kar- és segéd színésznők. Férfiak: Miklósy Gábor, ig., rend., operette-buffó és komikus. (Közönségünknek 5-6 év előtt kedvence volt.) Inke Rezső, hősszerelmes, jell. színész. Szigethi Jenő, apa. társalg. színmű. Miklósy Gyula, kedélyes apa, komikus. Székely Sándor, operette- és népszínmű-énekes. Kertész Sándor, intrikus és apa. Pintér Lajos, énekes és bonviván. Gáspár Jenő, énekes naturbursch. Hortobágyi Gy., Bánfalvi Zsiga, Hamvay Jenő, Miklósy Aladár, Szabó Endre, Kiss Dezső, kar- és segéd színészek. Ugy a nő- mint a férfi tagok között a fővárosi és nagyobb vidéki városokban kedvelt volt több fiatal erő van, kiktől hivatásuk terén sokat és jót várhatunk.

A ruhatár és díszletek a vidéken várható igényeket előzetesen szerzett meggyőződésünk szerint teljesen kielegítik.

Az előadandó darabok műsora igen érdekes:

Drámák: Takarodó. Stúrt Mária. Deboráh. Kaméliás hölgy. Boszorkány. Szókimondó asszony. Ember tragédiája. Féltestvérek. Nagyenyedi két fűzfa stb.

Népszínművek: Anyaföld. Rokolyás bíró. Selyembogar. Falu rozsája. Menyeeskék. Flórka szerelme. Ördög bibliája. Régi szeretők stb.

Operettek: Leányka. Gül-baba. Drótos tót. Bolygó Görög. Svihákok. Katinka grófnő. János vitéz. Aranyvirág. Suhaucz. Szenes legény. Szenes leány. Ermelinde (opera). Hajduk hadnagya. Bob herceg. Szultán. Báránykák. Királyfogás. Kukuricza Jónás. Baba. Szulamith. Mulató istenek.

Vígjátékok: Jerikó falai. Egyenlőség. Udvari tanácsos. III. Ajax. Csöpség. Kis pajtás. Válljunk el. Diák-élet. Aranypatkó. Szobaleány stb.

Énekes bóhozatok: Hét Schlésinger. Aszfaltbetyár. Postás fiu és huga. Lili. Sport-lovagok. Smolen Tóni. Csókon szerzett vőlegény stb.

Mint meggyőződünk a bérlet gyűjtés igen szép eredménnyel foly. Jövő számunkban a bérlet névsorát közöljük.

Bérletárak: Tamlásszék 12 előadásra 20 kor. Körszék 16 kor. Zártszék 12 kor. Földszinti állóhely 7. kor. 20 fill. Diák-és gyermek-jegy 6 kor.

Akik lakást ohajtnak kiadni vagy a színlapon hirdetni akarók jelentkezzenek a titkárnál.

Bérlet eszközléssel Miklósy Gyula titkár van megbízva, ki bérletpénzek felvételére is fel van jogosítva.

Bemutató előadásul szombatra. f. hó 10-ére: „János vitéz” tüzetett ki.

Jövő heti műsor a következő: Vasárnap: Bál miatt szünet. Hétfő: Boszorkány, a nemzeti színház remek ujdonsága. Kedd: „Csöpség” énekes vígjáték a Magyar színház ujdonsága. Szerda: „Báránykák” nagy operette ujd. Csütörtök: Ember tragédiája. Péntek: Sulamith (zóna, fél helyárakkal). Szombat: Bolygó görög, a király színház legjobb ujdonsága.

Előkézsületen: Jerikó falai, Gül-baba, Ermelinde opera, Leányka, Bacart.

Ünnepély a zárdában.

A nőnevelés felszentelt csarnoka találkozó helye volt vasárnap délután Petrozsény és vidéke előkelőseinek.

A zárdában ünnepély volt.

Szinte különösen hangzik. A komor monumentális épületben elegáns urhölgyek izléses toalettje pompázott az urak választékos öltözéke által tarkítva. Gondozó szeretettel fegyelmezett angyalarcú leánykák gyermekszíva olykor-olykor pár percrezre élénkíti a játéktér, de a tantermekben az oktató, tanító nővérek kezetes szavára csendben figyel az élénk gyermekereg.

Most felnőttek vonultak a nagy terembe, melynek a bejárattal szemben lévő emelvényére tapadt a várakozó tekintet. A hatalmas sötétzöld függöny szétnyílt s leirhatatlan kép tárult a nézők elő. A fehérbe öltözött polg. leányiskolai növendékek énekkara valósággal elbűvölő látvány volt. Éneküket szinte visszafojtott lélegzettel halgattuk. „Oh, csodaszép erdő!” című dalt énekeltek 3 hangra olyan precízitással, hogy nem tudjuk; — a szakértő tanítás, vagy a növendékek ügyessége provokálta-e a kitörő tetszés-nyilvánulást, melynek csillapultával Schulek Ágnes polg. isk. III. oszt. növendék lépett elő s talpra esetten koncipiált szép alkalmi beszéddel üdvözölte a közönséget, a tan- és nevelőintézet támogatóit. A szemekben köny csillogott, melyet az édes, okos gyermek megindító, érzelemteljes beszéde fakasztott. Bátor, megnyerő fellépése, gyermekbája meghódította a szíveket.

Rudolf Ilonka és Kálmán Margitka, a polg. isk. IV. oszt. növendékei négykezes zongora játéka („Overture” Kéler B.) elismert bizonyítéka annak, hogy a mintaszerű tan- és nevelőintézet növendékeinek zenei képzése a legmesszebbmenő kívánalmaknak is megfelel. A kifogástalan zongora játék erről és a játszóknak ügyességéről tanuskodik.

„A levél” című egyfelvonásos színműben az összes szereplők derekasan helyt álltak. Az a bátorság, otthoniasság, mely az általuk személyesített alakokat jellemzi, a hallgatóságot igazán csodálatra ragadta s a rendezést mindenek felett dícséri. „A mama” szerepét komoly méltósággal, a helyzethez illő tekintélyvel kreálta Schulek Márta s szinte feledtette, hogy egy növendék leány adja az érett anyai tanácsokat. Löwy Adel rutinirt kis művésznő, — hanghordozásával, játékkal, minden mozdulattal ezt bizonyította: Gizella szerepében. Vigh Mariskáról ugyanezt kell elismeréssel konstatálni. A tót cselédleányt csalódásba ejtő hűséggel produkálta, a tájszólást remekül utánozta s természetes naivitása derűtséget keltett.

Az ok nélkül gyanúsított Sárika kedves szerepét kedvesen, rokonszenvesen személyesíté Kálmán Margitka. Kisebb szerepeikben igen jók voltak: Branszky Jolán (Boris) Oswald Irén (Etelka), Fosztó Aranka (Paula), akiknek ügyes játéka nagyban emelte a zajos tetszést aratott hatást.

Ezután egy kedves színjáték következett: „Egy csésze kávé” egyfelvonásos vígjáték. A főszerep And-

reics Giza kezében volt, akinek Falusi Margitja remek alakítás volt. A darab meséje egy csésze kávé körül forog, melyet Antónia barátnőjétől (Schulek Margit) kapott illatos mokkából készítettett Falusi Margit, de annyiszor s oly bosszantóan háborgatták, hogy nem fogyasztotta el, míg Liza szobalánya (Schulek Ágnes) azt hívén, hogy már nincs rá szüksége urnőjének, tehát megitta. Andreics Giza elegáns öltözéke, magatartása, hanghordozása, fesztelen viselkedése mind, egy előkelő bájos urnő jellemző alakítása volt. Faludi Rozát Rudolf Ilka játszotta találóan, karakterisztikusan s ügyesen. Schulek Márta Antónia színtén bájos és remek alakítás volt s kosztümje is találó, izléses és csinos volt. Schulek Ágnes a kotnyeles, kíváncsi szobalány szerepében aranyos, igen kedves és nagyon jó volt.

Epizód szerepeiket helyes felfogással juttatták érvényre Soly mossy Margit (Árusnő), Báza Margit (Urnő), Goldstein Matild (Kéregetőnő), kik vetekező igekezetel s elismert sikerrel és kedvesen oldták meg feladatukat. Kodra Irén zsarnokoskodó cipész-nője hivatásos színésznőnek is dícséretére vált volna. Annyi temperamentum, oly igazi elevenség nyilatkozott meg benne, hogy szinte feledtette, hogy betanult szerepet produkál.

Leirhatatlanul elbájoló jelenet volt, midőn Sternberg Blanka és Kuszál Magdolna Falusy Matildot (Andreics Giza) tévedésből üdvözik keresztanyjuk Faludi Róza (Rudolf Ilka) helyet. A két kis angyalarcú csöpp-ség frenetikus tapsra ragadta a közönséget, a mi egyébként honorálása volt mindkét szindarab összes szereplői elismert sikerének is.

Kálmán Margit és Oswald Irén polg. isk. IV. oszt. növendékek négykezes darabot, Buch S. „Román”, — at játszottak osztatlan tetszés mellett.

Végül a növendékek énekkara Haslinszky „Háladal” — at énekelte 3 hangra gyönyörködtetően. A bányatársulat kitűnő zenekarának kiváló erői: Rossini „Nyitányát”, „Az algiri olasz” — cz. dalműből; továbbá „Potpourri” — t Hausmantól és Tiltel „Alpesi virág” — ját játszották a tőlük megszokott bravurral s hozzá járultak a szép ünnepély niveaujának emeléséhez.

Buday János r. kath. plebános, az intézet igazgatója intézett buzditó beszédet a növendékekhez, móltatva a tisztelőző nővérek önzetlen, önfeláldozó buzgalmat s eredményes fáradozását, melylyel a nőnevelés magasztos ügyét meg nem hálálható módon szolgálják és előmozdítják. Majd a szülőknek és az intézet jöttevőinek áldozatkészségeért, kegyes támogatásáért mondott szívből jövő hálás köszönetet.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. A Salgótarjáni közönbánya részvény társulat Igazgatósága a vulkáni harmadik tanító állásra Márton Endre tanítót nevezte ki. A fiatal tanító már elis foglalta állását s megkezdte működését.

Esküvő. Kluger Fülöp petrozsényi fiatal iparos február hó 25-én délután 3 órakor a petrozsényi izr. templomban tartja esküvőjét Grosz Adolf és neje kedves leányával: Regina kisszaszonymyal.

— A határszéli rendőrség alig kezdette meg működését, már is beigazolást nyert, hogy csekély létszáma miatt feladatának nem felelhet meg. Belátta ezt a kormány s a létszám felemelése iránt már intézkedett is. Kineveztek összesen 58 határszéli rendőrbiztost s most ujabban még 200 lesz kinevezve. Ugyanilyen mértékben szaporítják a felügyelők számát is. Hogy a határszéli rendőrkapitányságok létszámát is szaporítani kell, arranézve is tisztában van a kormány s az is be fog következni mielőbb, amidőn Petrozsény nem maradhat ki a kombinációból, mindazonáltal helyén volna a jelzett célból illetékes helyen az ügyet mozgatni.

— A szt. Ferencz-rendi nővérek zárdájában f. hó 4-én tartott jótékonycélu ünnepély 400 az az négyszáz korona bevétel eredményezett, melyből 30 korona kiadást levonva, a polg. iskolai könyvtár megalapítására maradt tiszta jövedelem: 370 az az háromszázhetven korona. Fölülfizettek: Bányai igazgatóság 20 kor. N. N. 20 kor. Hoboth József úr 15 kor. Petrozsényi bányatársulad, Andreics János és Buday János urak 10-10 kor. Pál Dénes úr 6 kor. Dr. Schulek Jenő, Boesáth Mihály, urak és a bányatárs. zenealap 5-5 korona Becker D. úr 4 kor. 50 fill. Klinga N. és Dr. Nesztor K. urak 4-4 kor. Oswald J., Dr. Kálmán J., Grausam K. urak 3-3 kor. Zádory K. Fehér Ignác, Janza V.,

Dr. Gidró J., Grafius V., Marossy V., Br. Ehrenberg B., Löwy H. urak 2—2 kor. Dr. Bottensteiné urnő 2 kor. Schreiner J., Rosenberg I., Rudolf J., Pfeiffer A., Soly-mossy I., Sztójka A., Rádik I. urak, özv. Györke Ferencz-né urnő Weber J. úr 1—1 kor. Fodor I. úr 30 fillér. Isten fizesse meg a nyújtott adományt, melyet a t. j. ö. t. v. ö. k. leánygyermekaink érdekében a tanügy föl-viragztatására hoztak!

a polg. leányisk. igazg.

— **Ipartestületi bál.** A petrozsényi és járási iparosok testülete, miként már jeleztük, február hó 24-én rendezi évenként szokásos bálját. A díszes meghívók dicséretére válnak Figuli Antal nyomdájának s már szét-küldetnek. A rendezőség felkéri mindazokat, akik véletlenül nem kaptak meghívót s arra igényt tartanak, szíveskedjenek a rendezőbizottság elnökéhez Joanovits János ipartest. elnökhöz fordulni.

— **A lupényi sztrájk.** A hét egyik szenzációját képezte az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R. Társaság lupényi bányáiban f. hó 5-én kiütközött sztrájk, melyről a napi lapok tendenciózusan nagyított, vagy téves értesüléssel alapuló híreszteléseket közöltek. Nekünk az az öröndetes feladat jutott, hogy a munkaadó és a munkások között felmerült differenciák békés kiegyenlítését s azt konstátálhatjuk, hogy minden rendben van, a bányászok folytatják a párnápra abban hagyott munkát. És ez így van rendjén. A munkások és munkaadó egymásra vannak utalva és a kölcsönös meg-egyezősége alapuló kötelezettség teljesítése mozdítja elő és biztosítja mindkettőnek jól felfogott érdekét. És ha akár jogos alapon, akár helytelenül támasztott követelése van egyikfelnek a másik ellen, mindig elítélendő az erőszak, az önbíráskodás s az a fellépés, mely az erőszak fegyveréhez nyúl, melynek két éle van s nem tudható, melyik félén ejtethet nagyobb sebet. Van részre-hajlatlan hatóság és bíróság, mely a munkaadó- és a munkások között felmerült vitás kérdésekben, igazságo-san dönteni hivatva van s úgy az egyik, mint a másik felet kötelezettsége teljesítésére szorítja. Akinek sérelme van, hívja fel a hatóságot, vagy illetékes bíróságot beavatkozással s minden fórumon kívánhatja az igazság kiszolgáltatását. Hova lesz a társadalmi rend, a jogbiztonság, ha a vitás kérdéseket maguk az érdekeltek egymás mellékel szegezett fegyverrel erőszakkal döntenek el. A munkások összebeszélése s erőszakos fellépése tönkretehetik a maguk és családjuk megélhetését is éppen úgy, mintha a munkaadó indokolatlanul megtámadja a munkások existenciáját. Munkában állott közvetlenül mérlegelni a kitört viszály jelenségeit és indokát s amint a gyors megoldás öröndetes ténye igazolja, az a meggyőződésünk, hogy a felmerült differenciákat minden megrázkodtatás nélkül kilehe-tett volna egyenlíteni. És most, hogy a béke helyre állt, legforróbb óhajátuk csak az lehet, hogy legyen is a becsületes megegyezés garanciája a munkaadó és a munkások közötti jó viszonyoknak, melynek zavar-talan fennállása és megszilárdulása úgy az egyik, mint a másik félre áldásos leend. Nem feszegetjük, hogy birt- és mennyiben jogalappal az ellentétes álláspont. A rövid időre megzavart béke hullámai elsimultak. Az izgalmak harctere legyen ismét az áldásos munkatér, melyből oly sok száz család boldogulásának forrása fakad.

— **Mulatság.** Az aninoszai ifjusági egyesület f. hó 4-én tartotta meg farsangi táncmulatságát, mely fényesen sikerült. Este hét órákor a társulati zenekar rázen-dítette a talpalávalót s tartott a tánc reggelig. Bevétel volt 62 korona, mely összeget egy most felállítandó könyv-tár-ra fognak fordítani.

— **A lupényi önk. tüzőtő egylet** által f. hó 1-én rendezett táncmulatságon megjelent t. közönségnek, az egylet támogatásáért ez uton is köszönetünket nyilvání-tjuk. Ez alkalommal felülfizettek: Küllej Elemér úr 7 kor. Dr. Kaczander József úr 6 kor. Vittó Kornél úr 4 kor. Krizsó Bohus, Csicsely Enre, id. Florián György, Kuck Lázár és Karácsonyi Ferencz urak 3—3 kort. Zoltán Arthur úr 2 kor. 10 fill. Bologa Atanas, Dr. Kál-mán János, Blau Jenő, Matsek János, Tonioli János, Petrilla Parthén, ifj. Florián György, German Aurél, Dima Gusztáv, ifj. Dima János, Szirb György, Gaál Pál, Wagmann Herz urak 2—2 kort. Voglicsek Ferencz, Schwemhammer Gusztáv, Babits János, Pietsch István, Gottlieb Alajos, Rád Miklós, Konká Ernő, Weisz József, Hartlauer Jakab urak 1—1 kort., és Sándor János úr 20 fillért. Fenti adományokat a midőn a nyilvánosság előtt is nyugtázzuk, azokért köszönetünket nyilvání-tjuk.

A lupényi önk. tüzőtő egylet.

— **Tévedésből** felcseréltek egy uri téli felöltőt f. hó 4-én vasárnap a Wagner-szállodában. Az elcserélt új fekete felöltő belése szintén fekete s piros kockás. A lapkiadóhivatala utján a kabát visszacserélhető.

— **A hadgyakorlatok** az idén elmaradnak. A köz-shadügyminiszter ugyanis rendeletet adott ki, melysze-rint a hadgyakorlatok ebben az esztendőben elmarad-nak, amennyiben ha az ujonczjutalék meg szavaztatnék, a bevonuló ujonczok, ellenesetben a behívott póttartalé-kosok kiképzésével lesznek a tisztek elfoglalva éppen abban az időben, amidőn a fegyvergyakorlatok illetve hadgyakorlatok tartatnának. Sok tartalékos örül ennek a rendelkezésnek.

Közigazdaság.

A gyümölcsfák ültetése.

A fák ültetése, nevezetesen a gyümölcsfáké sok-felől lesz ugyan ajánlva, mindazáltal mégsem vagyunk képesek ezt elegendő behatóan javasolni, mivel arány-lag még mindig kevés, igen kevés lesz ültetve, noha jutányos árakon jól tenyésztett ültetvények kaphatók s ezek legtöbbje alig 5 % kivételével jól fogamzik s vi-gan tovább tenyész. Mégis találunk elég oly határokat és területeket, amelyek üresek, beültetetlenek. Mennyi ha-zson, mennyi jölet volna ebből nyerhető!

Mindenféle fa, még a legközönségesebb lombfa is ad hasznót; de mennyivel több hasznót ad a gyümölcsfa. Románia az elmúlt évben e tekintetben törvényt hozott, amely úgy a nagy- mint a kisbirtokosokat kötelezi, egy-lőre az utakmenténi birtokrészleteiket gyümölcsfákkal beültetni. Ezen ültetvényezésnek azonban magastörzsű gyümölcsfákkal kell történni, a legnagyobb részben az ő kiváló jó Domnista és Krucseszta helyi almafajválto-zatokkal, továbbá körtefa és szilvafával, amelylyel a kisbirtokosnak mellékjövedelem lesz biztosítva; de ezzel egyidejűleg nemesítik a szép iránti érzéket is, mert a fákkal beültetett ország-, megyei- és községek élénkítik és szépítik az egész környéket. Nagyon ajánlatos volna, nálunk Magyarországon is az útmenti faültetést kötele-zővé tenni.

A fák késő őszi — novemberbeni ültetése a leg-célsezerűbb, mivel az őszi ültetvényezésnek különféle előnyei vannak s az őszen ültetett fák szebben fogam-zanak s már az első évben erőteljesebben hajtanak.

Ezideig a tavaszi ültetés volt mindig szokásban s mindannak, amit őszzel el nem lehetett ültetni, annak tavasszal kell megtörténnie.

Hogy a fák mentől biztosabb fejlődését tőlünk telhetőleg előmozdítsuk, tartsuk be a következő főszab-ályokat:

Az ültetési gödröknek mentől nagyobbak s men-től mélyebbek kell lenni; legalább 1 m. széles s vagy 80 cm. mélynek. Minden egyes gödörhöz adjunk egy jó nagy rész tápdús jó földet, hogy a gödör ezzel egészen megteljen; az ültetvény akkor állítandó be a gödörbe, midőn ez $\frac{3}{4}$ részben jó földdel már meg lett töltve. Ekkor állítsuk csak be a fát, töltsük ki a gyökerek közötti ürt finom apró, avagy jól összeaprózott földdel szorosan, tiporjuk meg a gyökereket fedő talajt óvato-san, öntsünk minden egyes fa gyökerére a magasból 2—4 kanna vizet, hogy a föld szorosan a gyökerekhez tapadjon s ezek között üresség ne maradjon; csak ezután töltsük meg a gödört véglegesen, hantoljuk fel a földet a törzs körül s e magaslatot tányérszerűre alakít-suk. Ekkor a fának egyenesen és helyesen kell a talaj-ban állania, sem mélyebben, sem magasabban, csak úgy, amint eddig a faiskolában állott, mégis jobb ha vagy 3—4 cm. mélyebben lesz ültetve, mint azelőtt volt. Fő-dolog, hogy minden fa jó talajban legyen ültetve, jól megöntözve, az ültetést követő évben is folyton nedven legyen tartva; a forró nyári hónapokban többször erősen meg kell ezeket öntözni. Nagyon előnyös minden egyes fának támaszt azaz karót adni, hogy szél és vi-har gyökerében meg ne mozgathassa, mely körülmény a friss gyökerek elromlását, eltörését vonná maga után, de egyszersmind a fát feszesen tartja s védi minden el-len.

Az ültetés előtt a megsérült gyökerek végeit simára vágjuk el éles késsel.

A fák koronaágait, ha az ültetés őszzel történt, nem kell visszavágni, csakis tavasszal, de mindig éles késsel; az almásterméseknél, mint pl. az alma, körte,

birs stb. kevésbbé, a csonthéjas termésűeknél, mint a kajszinbarack, őszibarack, cseresnye, szilvaféléknél job-ban, mélyebben.

Ami magát a faalakot illeti, azt a helyi viszonyok s követelményekhez kell alkalmazni; újabb időben a feltörzsökre fordítanak nagy gondot.

A magastörzs. A magastörzs a legjobb s legezél-szerűbb alak fasorok és útmenti ültetésre; mezőkön, legelőkön, határokon, szóval mindenütt, ahol marhajárás van, ahol is 8 m. távolságra ültetjük ezeket egymástól.

A feltörzs ma már jobban lesz pártolva, amit vá-lóban meg is érdemel. A magastörzshöz viszonyítva a feltörzsnek tagadhatatlanul különféle előnyei vannak. Könnyebben fogamzik, vidámbanban tenyészik tovább, korábban lesz termékeny, többnyire szebb gyümölcsöt terem, szél és viharoktól kevesebbet szenved, a termés pedig könnyebben, jobban s gyorsabban szedhető le. Előnyei sokfélék s minden körülmények között mindjob-ban érvényesülni fognak. A feltörzsök ültetési távuk átlag 6—7 m.-re tehető.

A törpefa, bokor- vagy gulaalak, kis kertekben, kisebb területeken, szűk helyeken határozottan a legcélszerűbb alak s hamarosan szép tiszta s jól kifejlődött gyümölcsöt terem s egyre jobban-jobban ajánlható. Bokoralakú fákat 4 m. egymástól távra ültessük. Szű-kebb helyekre nagyon ajánlatos a gula-alak, különösen az oszlopdad gulaalakú almafák, és kiválóan az ilyen körtefák, mely utóbbiak ezen alaknak igen jól megfelel-nek s finom csemegegyümölcsöt szolgáltatnak. Az ala-kitott fák, mint a vízirányos fűzérfa, a szárnyas emele-tes redélyfa stb. különféle alaknak ugyan a legszebb és legfinomabb termést adják, azonban határozottan csak urasági és diszkertekbe illők, ahol ügyes gyakorlott e-gyén mindig kéznél van, aki a fák további fejlődését irányítja, ezeket megmetszi, termésre készíti, alakítja; csakis ily helyekre ajánlhatók. Aki ezzel nem rendelke-zik, ültesse inkább a helyi szokásos fákat.

Legnagyobb figyelem fordítandó a fajválasztásra! A faiskolatulajdonosnak csakis a legalkalmasabb fajo-kat szabadna szaporítani, első sorban a honi, ezután a helyi s végül az általánosan jónak bizonyult asztali fa-jokat; mivel számtalanszor megtörténik, az oly sokszor felmagasztalt fajok más fekvésben, más éghajl viszonyok között nem mindig válnak be.

Az alma nemzetgazdasági tekintetben a legfonto-sabb gyümölcs, többnyire ezt ültetik. Majdnem min-den országnak, minden vidéknek megvan a maga kü-lönleges, valóban jó faja így pl.: Erdélynek a Batul, Krassó-Szörénynek a Masáncki, az Alföldnek az Apafi és a Török Bálint-Stettini, Szlavóniának a Szreika, Ti-rol-é a Rozmaring, Botzen-é a fehér Calvil. Csehország-é a Tafotaalma stb.

A körte méltó testvére az almának, ezért a leg-szélesebb körű elterjedésnek örvend. Sokoldalú előnyei következtében az asztali gyümölcsök királynéjának van elismerve s egyike a legjobb gyümölcsöknek, melyet a-nyaföldünk termel. Helyes fajválaszték mellett lehet gyü-mölcsünk júliustól ápriliséig, amelyek minden kíváncsi-nak megfelelnek, mivel ennél a fajok és félésegek száma rendkívül változatos; mely körülmény arra mutat, hogy kitarás és előszeretettel fáradoznak ezen gyümölcs-faj további tökéletesítésén és nemesebbé tételén. Már most is vannak fajok, melyek iz- és finomság tekinte-tében minden eddig létezőt föltülmúlnak. A körtefa jobb fekvést és mélyebb televénytalajt kíván, mint az almafa, mely utóbbi mindenütt, még magaslatokon is elég jól tenyész, ahol a körtefa boldogulására már nincsenek meg az általa igényelt követelmények.

A zsilvölgyben a legzamatosabb s kiváló jó kör-te terem, mely tavaszig eláll s ezért termelése eléggé nem ajánlható.

Mogyoro az utóbbi években nagyobb előnyben ré-szesül, sokkal nagyobb figyelem lesz most már ezekre fordítva mint azelőtt, mivel korábbi telepek teljes méltatást találtak. Tenyésztése többnyire jövedelmezőbb, mint bármely másé és pedig a következő okokból; 1. ta-laj, fekvés és éghajlat dolgában igénytelen; 2. termés-ben minden körülmények között biztos s egy bizonyos határig folyton fokozódó; 3. a termés felszedése olcsó, tartóssága igen hosszú; az elszállítás könnyű, az árak mindig jók, mivel a termelés sohasem fedezi a keresé-

tet. A mogyoró termelés mindazon birtokosoknak igen ajánlatos, kiknek hegyes dombos, szakadékos csuszamlós, terméketlen területei vannak, amelyet még legelőnek sem használhatnak.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Kiadó üzlethelyiség.

A főutcán (Kossuth Lajos utca) a legjobb forgalmi helyen, a volt Ma n n h e i m-féle, férfi-ruha szabó-

üzlethelyiség

azonnal kiadó.

Gross Hermann,
vegyes kereskedő.

Eladó ház.

Zsily-Vulkán községében a legjobb forgalmi helyen egy üzlet helyiség 3 szoba, konyha, kamra és verandával mint melléképületekkel bíró házam a legelőnyösebb részletfeltételek mellett örök áron eladom.

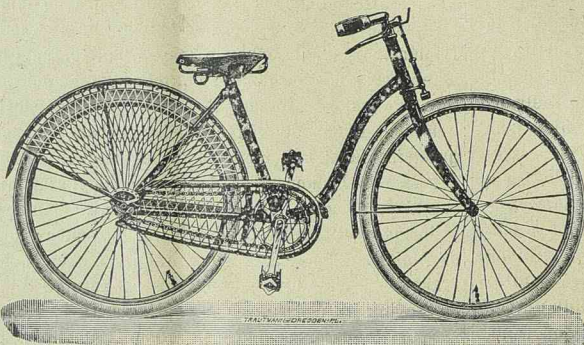
A megvenni szándékozók kéretnek hozám fordulni.

Dima György,
kereskedő
VULKÁN.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényben a Kossuth Lajos utcában a piactéren lévő saját házamban.

Legjobb gyártmányú Gliczner-féle kis családi Singer- és körhajós VARRÓGÉPEKET raktáron tartok s a legutányosabb áron, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett árusítom el.

A nálam vásárolt varrógépekhez szükséges alkatrészek üzletemben jutányosan kaphatók s varrógépek javítását felelősség mellett gyorsan eszközölöm.

Böller-aczélból készült egész- és félharang-, ékescsapágyas legjobb minőségű KERÉKPÁROKAT dús választékban raktáron tartok és a legelőnyösebb áron s fizetési feltételek mellett árusítom. Továbbá használatra kölesözmöm. A nálam vásárolt kerékpárokhoz szükséges alkatrészek üzletemben jutányosan kaphatók és kerékpárok javítását felelősség mellett gyorsan eszközölöm a legutányosabb áron.

Tisztelettel: **KRAUSZ JÓSEF.**

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

friss élővirágokból

A legjobb magvakat és virághagymákat

A legzebb virágokat, növényeket, rózsákat

A legnemesebb fákat és csemeteket

Minden a saját nagytenyészteteiből

Postakötegek magvakkal 5 koronán felül bérmentve

Műhle „Tanácsadója” vevőknek ingyen

Pompás kiállítású főárjegyzék vevőknek kívánatra

Műhle Vilmos

és. és ktr. udvari szállító

Temesvár.

Virágkereskedés.

Mag- és növénykereskedés

Nagybani tenyésztés,

Virágok, magvak, fák, stb.-ből
kivitelre

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló papirkereskedésemet ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legutányosabban kielégitem. Tanszerek, rajz- és íróeszközök nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák stb, kereskedésben jutányos áron kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben nyomdát állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva könyvkötészetet rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.